

GAUTENG DEPARTEMENT VAN ONDERWYS: DISTRIK D7

AFRIKAANS

EERSTE ADDISIONELE TAAL

VRAESTEL 1

GRAAD 12

MEMORANDUM
JUNIE 2017

TOTAAL: 80

HIERDIE MEMORANDUM BESTAAN UIT 9 BLADSYE

AFDELING A: LEESBEGRIP ASSESSERINGSRIGLYNE

- Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is.
Penalisering geskied slegs as dit die woordbetekenis verander.
- By oop vrae verdien die rede / motivering die punt. GEEN punt word toegeken vir:
  - JA / NEE;
  - EK STEM SAAM / EK STEM NIE SAAM NIE;
  - WAAR / ONWAAR en
  - FEIT / MENING nie.

Kandidate hoef nie laasgenoemde te skryf indien die motivering JA / NEE; EK STEM SAAM / EK STEM NIE SAAM NIE insluit / impliseer nie.

- Vir vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word NIE GEPENALISEER indien die aanhalingstekens ontbreek NIE.
- Waar eenwoord-antwoorde / twee opeenvolgende woorde gevra word en die kandidaat gee 'n volsin, is dit korrek **MITS** die korrekte woord/woorde onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word. Die kandidaat kan ook die antwoord begin met: Die woord / woorde is ...
- By vrae wat een feit / punt of twee / drie feite / punte vereis en die kandidaat gee 'n hele reeks, sien SLEGS die eerste een of twee (afhangend van die vereiste getal feit(e) / punt(e) gevra) na. Indien die feit(e) / punt(e) met kolpunte aangedui is, word die eerste antwoord(e) per merker nagesien.
- Indien 'n antwoord in meer as een sin aangebied word en die sin / sinne lei direk tot die antwoord, word die punt vir die korrekte feit toegeken.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word daardie vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder daardie vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat NIE GEPENALISEER NIE. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, is dit aanvaarbaar.
- Aanvaar dialektiese variasies.
- Vir meervoudigekeuse-vrae word sowel die letter as die korrekte antwoord aanvaar.

AFDELING A: BEGRIPSLEER			
VRAAG 1			
TEKS A: ARTIKEL			
ALLES val IN PLEK ...			[723 woorde]
NR.	MEMORANDUM	PUNT	DENK VLAK
1.1	Pieter van Zyl	1	1
1.2	Bendegeweld	1	3
1.3	Op die Kaapse Vlakte	1	1
1.4	Hulle het 'n biblioteek begin. Hulle het 'n sopkombuis begin.	2	3
1.5	“nederige” (Aanhalingstekens is nie verpligtend nie)	1	4
1.6	Ons lees.	1	2
1.7.1	Konnotatief	1	4
1.7.2	Maak reg vir belangrike mense	1	4
1.8	“latte” (Aanhalingstekens is nie verpligtend nie)	1	3
1.9	<ul style="list-style-type: none"> • Stoffeerder • Pastoor 	2	2
1.10	2005	1	1
1.11	Omegaview-gemeenskapsprojek (Naam moet volledig wees om 'n punt te verdien)	1	2
1.12	B OF hulle maak die mense in die omgewing gelukkiger.		

	OF		
	B hulle maak die mense in die omgewing gelukkiger.	1	3
1.13	In die Nicholgesin se aangeboude motorhuis	1	3
1.14	Karen Lewis	1	2
1.15	“gratis” (Aanhalingstekens is nie verpligtend nie)	1	3
1.16.1	Biblioteek	1	2
1.16.2	Sopkombuis	1	2
1.17.1	(ATKV) Woordveertjie	1	3
1.17.2	2016	1	3
1.17.3	Vir hulle werk om lees te bevorder.	1	3
1.18	Hawe is 'n veilige plek. Die biblioteek verskaf 'n veilige plek vir kinders wat hulle beskerm teen bendegegeweld. (Of SOORTGELYK)	1	5
		[24]	
TEKS B: GRAFIEK Kevin gly al verder op ranglys			
1.19	Oktober 2015	1	3
1.20	2007	1	4
1.21	Neville Godwin	1	1
1.22	B A C OF Jan 2015 Jun 2016 Jul 2016 OF B Januarie 2015 (12e) A Junie 2016 (25e) C Julie 2016 (34e)	1	3

1.23	Oktober 2016	1	2
1.24	Kevin Anderson speel elke maand swakker / beklee elke maand 'n swakker posisie tussen al die tennisspelers in die wêreld. (of SOORTGELYK)	1	4
		[6]	
TOTAAL AFDELING A:		30	

AFDELING B: OPSOMMING ASSESSERINGSRIGLYNE

ALGEMEEN

- Lees die hele opsomming om 'n geheelindruk van die opsomming te kry.
- Beplanning is nie nodig nie.
- Indien rofwerk / beplanning gedoen word, let op die volgende:
  - Indien die beplanning in potlood aangebied word, word dit as rofwerk beskou en die tweede aanbieding word nagesien.
  - Indien die eerste poging in pen aangebied word (en nie doodgetrek is nie), word daardie poging as die finale antwoord beskou.
- Indien daar twee feite in een sin gegee word, word slegs die eerste feit nagesien. Die tweede feit word geïgnoreer.
- Indien daar twee sinne by een kolpunt gegee word, word slegs die eerste sin nagesien.
- Kandidate hoef nie 'n TITEL te verskaf nie.
- Indien afkortings in die opsomming voorkom, word elke afkorting getel volgens die getal woorde wat dit voorstel, byvoorbeeld, d.w.s. = 3 woorde.
- Indien die kandidaat die opsomming in paragraafvorm aanbied, word die eerste 7 sinne (eerste 70 woorde) van hierdie paragraaf nagesien.

PUNTE WORD SOOS VOLG TOEGEKEN

- Feite: 7
- Taal: 3
- TOTAAL: 10

TOEKENNING VAN TAALPUNTE VIR GETAL FEITE KORREK	
1-3 feite korrek:	1 taalpunt
4-5 feite korrek:	2 taalpunte
6-7 feite korrek:	3 taalpunte

TAALPUNTE EN AANHALINGS	
6 – 7 aanhalings	leerling kry 0 vir taal
1 – 5 aanhalings	leerling kry slegs 1 punt vir taal

LENGTE

Nasiener moet hom- / haarself vergewis van die aantal woorde. Geen punte word afgetrek indien daar te min/te veel woorde is nie of as die getal woorde verkeerd aangedui is nie. Indien die getal woorde meer is as die toegelate getal, lees die nasiener slegs tot aan die einde van die sin waarin die maksimum voorkom. Die res van die opsomming word dan geïgnoreer.

TEKS C: OPSOMMING

Voordele van kreatiwiteit

[259 woorde]

Teks uit vraestel	Sewe voordele (42 woorde)
1. Om te skep is 'n vorm van meditasie. Om tyd te maak om ons hande, energie en verstand te gebruik, is baie belangrik. Op die webwerf iilstreet.com lys hulle die volgende voordele van kreatiwiteit.	
2. Uitdagings is deel van die lewe, maar wanneer ons 'n gewoonte maak daarvan om kreatief te wees, los dit ons probleme op.	1. Kreatiwiteit los jou probleme op.
3. Wanneer ons skeppend is, maak ons kontak met ander skeppende mense. Kreatiwiteit help ons dus om kontak te maak met die gemeenskap.	2. Dit help ons kontak maak met die gemeenskap.
4. Om onself kreatief uit te druk, kan die behoefte om sommer net te koop, keer. Deur te skep, spaar ons dus geld.	3. Kreatiwiteit spaar vir ons geld.
5. Wanneer ons skep, ervaar ons dat ons heelwat tyd het. Kreatiwiteit veroorzaak die ervaring dat ons 'n dieper gevoel kry vir tyd. Kreatiwiteit gee vir ons daarom die gevoel dat ons meer tyd tot ons beskikking het.	4. Kreatiwiteit laat ons 'n dieper gevoel van tyd ervaar.
6. Wanneer ons kreatief is, maak ons kontak met ons gedagtes en dit waarin ons glo. Hoe meer ons skep, hoe meer ontdek ons ons gewoontes en begeertes. Kreatiwiteit leer ons om onself uit te druk.	5. Ons leer om onself uit te druk.
7. Daar is nie 'n regte of verkeerde manier om 'n kunstenaar te wees nie. Kreatiwiteit bied vir ons vryheid om kontak te maak met die wêreld, sonder om onself te veroordeel. Dit gee vir ons die geleentheid om risiko's te neem en nuwe dinge op die proef te stel.	6. Kreatiwiteit gee vir ons vryheid.
8. Om tyd te maak om ons hande, verstand en energie te gebruik en iets te doen waarvan ons hou, is baie belangrik. Dit help 'n mens om stres te verlig.	7. Kreatiwiteit verlig stres.

[10]

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAAL ASSESSERINGSRIGLYNE

WOORDSTRUKTURE

- Spelling moet korrek wees.
- Standaardafrikaans geld.

SINSTRUKTURE

- Die **ge-** moet as **een woord** met die werkwoord geskryf word.
- Die **te** moet in verbinding met die infinitief as **twee woorde** geskryf word.
- Verder tel spelling glad nie.
- Streekstaal kan nie in ag geneem word nie.
- Indien die opdrag lui dat die kandidaat die sin moet oorskryf, moet die hele sin oorgeskryf word.
- Indien die opdrag lui dat die kandidaat slegs die antwoord moet skryf, moet die kandidaat die korrekte antwoord onderstreep of uitlig, indien die antwoord in 'n sin is.

VRAAG 3		
TEKS D: ADVERTENSIE		
VR	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT
3.1	Lucky Star	1
3.2	Enige persoon wat hou van geblikte vis.	1
3.3	prentjies OF Slagspreuk: Eet Beter. Leef Beter. OF Hooflettergebruik in slagspreuk.	1
3.4	Daarsonder	1
3.5	A OF Doen OF A Doen	1
3.6	Vier – die getal (4) Byvoorbeeld: Daar is vier prentjies in die advertensie.	1
3.7	ge-son-de	1
3.8	niggie	1
3.9	yskoue	1
3.10	Bevat Lucky Star sardyne baie vetsure?	1
		[10]

VRAAG 4		
TEKS E: STROKIESPRENT		
VR	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT
4.1	Sjoe	1
4.2	Andy sê dat hy altyd vir haar sal wag.	1
4.3	Plannetjie	1
4.4	In	2
4.5	Blits	1
4.6	Daaglik	1
4.7	Ek het besluit om terug te kom daarom moet jy nou luister..	1
4.8	Ek sal met Rosie reël, Flo.	1
4.9	Sy tel haar voete hoog op / strepie met wolkie	2
		[10]

VRAAG 5		
TEKS F: LEESSTUK		
VR	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT
5.1	Honde en ape vermy dié wat nie help nie.	1
5.2	onder leiding van	1
5.3	Onlangs	1
5.4	Babas	1
5.5	Kan ape en honde só 'n oordeel vel?	1
5.6	Die kind se vel is bloedrooi na die dag in die son. / Die hond se vel jeuk van vloobyte. / Gebruik 'n vel skryfpapier. (enige EEN of SOORTGELYK)	1
5.7	Ape en mense behoort 'n oordeel te kan vel.	1
5.8	Die akteur bied vir die ape iets te ete aan.	1
5.9	Vriendelike	1
5.10	Spelende	1
5.11	Een akteur het vir al drie balle gevra en die persoon het dit oorhandig.	1
5.12	Reageer	1
5.13	Deur	1
5.14	Aangesien die mense vriendelik is, het die ape die kos by hulle gevat.	1
		[14]

TEKS G: PRENT		
5.15	By	1
5.16	Bril	1
5.17	Breekgoed	1
5.18	stokoud / horingoud	
5.19	linkerhand	1
5.20	Gekruisde	1
		[6]
		[20]

TOTAAL AFDELING C: 40
GROOTTOTAAL: 80

OPSOMMING: KOGNITIEWE VLAKKE / DENKVLAKKE

VRAAG	VLAK 1	VLAK 2	VLAK 3	VLAK 4	VLAK 5
1	4	8	12	5	1
	12/30		12/30	6/30	
NORM	40%		40%	20%	

VRAESTELANALISE

(volgens Barrett se Taksonomie)

VAK : AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL			GRAAD : 12		
TIPE OPDRAG		JUNIE: 2017			
VRAAG NO	VLAK 1 LETTERLIKE VLAK	VLAK 2 HERORGANISASIE	VLAK 3 BEREDENEERDE GEVOLGTREKING	VLAK 4 EVALUERING	VLAK 5 WAARDERING
	StAAF/bewys. Beskryf Identifiseer. Ken. Noem op. Vergelyk.	Som op. Herken verskille. Verstaan. Verduidelik, Verdedig. Veralgemeen. Gee vbe.	Toepassing. Vergelyk. Hoofgedagtes. Oorsaak en gevolg. Verduidelik. Aflerings. Trek verbande. Waar of Vals. Voltooi. Probleemoplossing., Visuele + grafieseinterpretasie., Meervoudige keuse.	Toepassing. Vergelyk. Hoofgedagtes. Oorsaak en gevolg. Verduidelik. Aflerings. Trek verbande. Waar of Vals. Voltooi. Probleemoplossing., Visuele + grafieseinterpretasie Meervoudige keuse.	Bespreek respons. Eie mening. Empatie/ nie. Hoe sou jy optree?. Bespreek taalgebruik / formaat. Genre. Tipografie. Kategoriseer. Kombineer. Verduidelik
1.1	1				
1.2			1		
1.3	1				
1.4.			2		
1.5				1	
1.6		1			
1.7				2	
1.8			1		
1.9		2			
1.10	1				
1.11		1			
1.12			1		
1.13			1		
1.14		1			
1.15			1		
1.16		2			
1.17			3		
1.18					1
1.19			1		
1.20				1	
1.21	1				
1.22			1		
1.23		1			
1.24				1	
TOTAAL	4	8	12	5	1
VRAAG	12/30		12/30	6/30	
1	40%		40%	20%	

Gr. 12: Afrikaans Eerste Addisionele Taal

KABV-dokument, bl. 48 – 50

JUNIE 2017

Taalstrukture	Tipies		
Klankleer en spelling	Klanke		
	Konsonante		
	Vokale		
	Diftonge		
	Klankverskynsels soos		
	Assimilasie		
	Oorronding		
	Ontronding		
	Spelpatrone		
	Spelreëls		
	Klankgrepe		
	Lettergrepe	3.7	
	Afkortings		
	Verkortings		
	Akronieme		
Leestekens	1. Komma	,	
	2. Vraagteken	?	
	3. Punt	.	
	4. Dubbelpunt	:	
	5. Kommapunt	;	
	6. Aanhalingstekens	"..	
	7. Aandagstreep	-	
	8. Uitroepteken	!	
	9. Beletselteken / ellips (net drie ...)	...	
	10. Asterisk	*	
	11. Hakie	()	
	12. Parentese	-	
Skryftekens	1. Afkappingsteken	-	
	2. Koppelteken	-	
	3. Deelteken	Ë	
	4. Kappie	Ê	
	5. Klemteken: Akuut	É	
	6. Klemteken: Gravis	È	
Selfstandige naamwoorde	1. Soortnaam:	5.2 / 5.16	5.11
	2. Eienaam:		
	3. Versamelnaam	5.17	
	4. Abstrak:		
	5. Meervoud:	5.5	
	6. Verkleining: -	4.3	
	7. Geslag	3.8	
Telwoorde	1. Hooftelwoorde:	5.6	
	2. Rangtelwoorde:		
Lidwoorde	1. Onbepaald ('n)		
	2. Bepaald (die)		
Voorsetsels	1. Alle voorsetsels	4.4	5.15
Tussen-	1. Sjoe!	4.1	

werpsels	2. Eina!		
Voornaamwoorde	1. Aanwysend: hierdie,		
	2. Persoonlik: ek, jy,		
	3. Onpersoonlik: dit, daar,		
	4. Besitlik: my, sy,		
	5. Betreklik: wat, wie	3.4	
	6. Vraend: waarin, wat,		
	7. Onbepaald: iets, 'n		
	8. Wederkerend: hy ...		
	9. Wederkerig: mekaar		
Byvoeglike naamwoorde	Attributief:	5.1	
	Predikatief:		
	Letterlike betekenis		
	Figuurlike betekenis		
	Trappe van vergelyking:		
	Intensiewe vorme:	3.9	5.18
Verboë vorme: ...			
Vergelykings:			
Bywoorde van	Tyd: nou-nou, gister	5.4	
	Wyse:		
	Plek:		
	Modaliteit: dalk, moontlik		
Werkwoorde	Selfstandige / Hoofwerkwoord	3.5	
	Deeltjiewerkwoorde: Skeibare en Onskeibare wwe.: ingaan – gaan in, opteken – teken op		
	Koppelwerkwoorde: is, was, word, blyk, heet, skyn,		
	Teenwoordige (onvoltooide) deelwoord:	5.20	
	Verlede (voltooide) deelwoord		
	Swak verlede deelwoord:		
	Sterk verlede deelwoord:		
	Hulpwerkwoorde: tyd, wyse, plek, vorm		
Infinities: om te + werkwoord, te + werkwoord: behoort, hoof, skyn, blyk.	5.8		
Voegwoorde	Verbind sinsdele en sinne aan mekaar:		
	GROEP 1: NEWESKIKKEND)		
	GROEP 2: VOEGWOORDELIKE	4.7	

	GROEP 3: (ONDERSKIKKEND)	5.14	
Verbindings- woorde (skryf van sinne en paragrawe)	Sluit in woorde soos voegwoorde, betreklike voornaamwoorde, bywoorde, telwoorde.		
Tyd	1. <u>Teenwoordige</u> tyd:	4.8	
	2. <u>Verlede</u> tyd:	5.10	
	3. <u>Toekomstige</u> tyd:	5.9	
Sinne en sinsdele	1. Bou van 'n enkeltvoudige sin:		
	2. Woordorde in sinne:		
	3. Sinsoorte:	3.10	5.12
	4. Saamgestelde sinne:		
	5. Veelvoudige sinne: hoof- en neweskikkend.		
	6. Ontkenning:		
Lydende en bedrywende vorm (aktief en passief)	1. Stelsin	5.13	
	2. Sinne sonder onderwerp		
	3. Sinne in verlede tyd		
	4. Sinne in toekomstige		
	5. Sinne met hulpwerkwoorde		
	6. Bevelsin		
	7. Vraagsin		
Direkte en indirekte rede	1. Stelsin	4.2	
	2. Vraagsin		
	3. Bevelsin		
	4. Verandering van leestekens		
	5. Verandering van bywoorde van plek		
	6. Verandering van bywoorde van tyd		
	7. Verandering van voornaamwoorde		
Woord- vorming	1. Voorvoegsels		
	2. Agtervoegsels		
	3. Stamme		
	4. Basisvorme		
	5. Kern en bepaler		
	6. Simplekse		
	7. Komplekse		
	8. Afleiding		
	9. Samestelling	5.19	
	10. Samestellende afleiding		
	11. Verbindingsklanke		
Betekenisleer en	1. Sinonieme		
	2. Antonieme		

woordeskat- uitbreiding		5.7		
	3. Paronieme (bv. drink, drank, dronk.)			
	4. Polisemie (bv. uit tussen hulle / val uit my hand.)			
	5. Homonieme (bv. sy ken hom / haar ken is mooi.)	3.5		
	6. Homofone (bv. bleik in son / blyk van waardering.)	5.4		
	7. Doeblette (bv. dareem, daarom / teken, teiken)			
	8. Een woord vir 'n omskrywing	4.6		
	9. Idiome			
	10. Idiomatiese uitdrukkings	4.5		
	11. Spreekwoorde			
	12. Anglisismes			
	13. Nuwe woorde (neologismes)			
	14. Leenwoorde			
	15. Afleiding			
	16. Samestelling			
	17. Woordeskat			
	Kritiese taal- bewustheid	1. Denotasie		
2. Konnotasie				
3. Gevoelstaal				
4. Manipulerende taal				
5. Aannames				
6. Geïmpliseerde betekenis en afleiding		4.9 4.9		
7. Doel van seleksie en weglating van inligting				
8. Skrywer se standp unt				
Advertensie	3.1	3.2	3.3	